

הכורסה

יאנוש קורצ'אק, כתבים ה', עמ' 271-274.

תרגום: אורי אורלב

ישראל קורצ'אק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورتنشاك

- אם כן לא תשלים לי שכר הדירה?
- אדוני, אלהים עדי שאינני יכול.
- למה אתה לא יכול? ... אני מכיר אתכם, מכיר היטב. בעל המלאכה שלנו לא שש לקבל כל עבודה; עבודה אחת הוא לא רוצה, עבודה אחרת היא לא לפי כבודו, השלישית לא משתלמת. עצלנים אתם!..
- ואם בעל המלאכה שלנו מרויח ריב, למה ישמור עליו, חס ושלום, לעת צרה: יערך מסיבה, יקנה מפל הבא ליד. אני מכיר אתכם, עצלנים פזרניים אתם. בעל מלאכה חייב לקבל כל עבודה שמציעים לו, אם אינו רוצה למוות מרעב ולהרס את המשפחה, ועליו לחסד...
אבל לא תלמדו את זה. גאותנים אתם, ולא לשלם לבעל הבית – בעדיפות הראשונה. והרי זאת גנבה פשוטה.
- אדוני, רק לא זה! אני מבקש ממך, שתדחה לי את התשלום לחדש, מפני שאני עני, מפני שיש לי חמשה ילדים, ואתה, אדוני, עשיר ויש לך רק שניים.
- אתה משקר. אין לי בכלל ילדים. אני לא מכיר בהם. דגנרטים ומנגלים.
- אתה אדם קשה ורע, אדוני. באתי לבקש ממך ולא לגנב, אז אל תקרא לי גנב; ועכשו אפילו לא אבקש יותר. אין מה לדבר, שלום אדוני.
- ושכר הדירה?
- אין לי כסף.
- כרצונך...
- אדון גז'גוזי, יצא נסער. חזר לחדרו, ישב על מטתו, כסה את פניו בכפות ידיו ופרץ בבכי.
- מה אמר בעל הבית? שאלה אשתו.
- קרא לי גנב.
- אלהים ישלם לו כגמולו.
- כעבר רגע הקיש מישוהו בדלת. נכנס השוער ואמר, שבעל הבית קורא אלי את אדון גז'גוזי.
- בן אדם, אלהים ישמרך, אולי בעל הבית קבל נקיפות מצפון. אתה חייב ללכת – בקשה האשה.
- לא אלך – חזר הרפד בהחלטיות.
- אז אני אלך, אפיל את עצמי לרגליו. רק תחשב: הרי יש לנו ילדים.
- למען הילדים שלי אני יודע לעבד, אבל עלבונות לא אסבל מאף אחד – השיב בקול קודר.
- אם כן אני אלך.
- תעשי מה שאת רוצה.

ישראל קורצק קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورتشاك

גְּבֵרַת גְּזִיגוּז'וּבָה נִכְנָסָה בְּלֵב רוֹעֵד לְדִירָתוֹ הַצָּרָה שֶׁל הַזְּקֵן הַתְּמָהוּנִי. בְּעַל הַבַּיִת יוֹשֵׁב
בְּכִרְסָה יוֹשְׁנָה מִרְכִּיב מִשְׁקָפִים כְּהִים, לְבוּשׁ חֲלוּק דְּהוּי וְקָרָא עֵתוֹן.

- קָרָאתִי לְבַעַלְךָ וְלֹא לָךְ.
- סְלִיחָה אֲדוֹנִי, אֲבָל...
- אֲנִי יוֹדֵעַ, אֲנִי יוֹדֵעַ, לֹא רָצָה לְבוֹא, נִעְלַב... כֵּן, אֲנִי מִפִּיר אֶתְכֶם... רְצִיתִי לָתֵת לוֹ עֲבוּדָה,
אֲבָל אִם הוּא לֹא רוֹצֵה, לֹא צָרִיךְ.
- אֲבָל כְּמוֹכֵן. בְּבִקְשָׁה, אֲדוֹנִי, אֵל תִּכְעַס עַל בְּעָלִי; הוּא כָּל כֶּף אֲמַלְל, כָּל כֶּף מִסָּכָן.
- כֵּן, אֲנִי יוֹדֵעַ, אֲנִי יוֹדֵעַ. תִּגִּידִי לוֹ בְּבִקְשָׁה שְׂאֵם יַחֲדָשׁ לִי אֵת כָּל הַרְהִיטִים,
אֲדַחֶה לוֹ אֶת הַתְּשֻׁלוֹם לְעוֹד חֲדָשׁ.
- זֶה יִהְיֶה מַעֲשֵׂה חֶסֶד, מִזֵּל גָּדוֹל בְּשָׁבִילֵנוּ.
- זֶה לֹא מַעֲשֵׂה חֶסֶד. אֲנִי לֹא עוֹשֶׂה חֶסֶדִים עִם אָף אֶחָד, מִפְּנֵי שְׂבָנֵי הָאָדָם לֹא שְׂוִים אֵת זֶה,
אֵת מְבִינָה, גְּבֵרַת?
- כֵּן, אַתָּה אֲדוֹנִי אֵינְךָ רוֹצֵה שְׂנַדַּע שְׂזָהוּ מַעֲשֵׂה חֶסֶד. אֲבָל אֲנִי יוֹדַעַת: הֲרֵי יֵשׁ לָךְ, אֲדוֹנִי,
רְהִיטִים כָּל כֶּף יִשְׁנִים וּבְאֵמֶת בְּכָלֵל לֹא חָשׁוּב לָךְ לְחַדֵּשׁ אוֹתָם, וְרַק...
- וּמָה אֲכַפֵּת לָךְ, גְּבֵרַת, מִהַרְהִיטִים שְׁלִי? אֲנִי רוֹצֵה לְחַדֵּשׁ אוֹתָם וְגַמְרָנוּ.
נוּ, לְכִי גְּבֵרַת אֵל בְּעַלְךָ.

לְמַחֲרַת נִגַּשׁ אֲדוֹן גְּזִיגוּז' הַרְפָּד לְעֲבוּדָה. חֲדָשׁ אֵת הַסָּפָה, שְׁתֵּי בְּרִסְאוֹת קִטְנוֹת,
לְבִסוּף הַגִּיעַ תּוֹרָה שֶׁל הַכְּרִסָּה הַיִּשְׁנָה. כְּאֲשֶׁר הִסִּיר אֲדוֹן גְּזִיגוּז' הַרְפָּד אֵת הַשְּׁעִנְנִית
וְהִזִּיז אֵת הַמַּלּוּי, הוּא מִצָּא מִתְחַתָּיו חֲבִילַת שְׁטָרוֹת עֲטוּפָה בְּעֵתוֹן.
הוּא הַחֲוִיר, שְׁפָתָיו רָעְדוּ. לֹא הִצְלִיחַ לְהוֹצִיא הָגָה מִפִּיו.

- אֱלֹהִים! אֱלֹהִים! אֱלֹהִים! - חֲזֵר וְאָמַר.

- מָה, מָה קָרָה לָךְ?

- תִּרְאִי!

הוּא הָרָאָה לְאִשְׁתּוֹ אֵת הַכֶּסֶף.

שְׁנִיחָם עָמְדוּ רָגַע מִבֵּיטִים זֶה בְּזוֹ בְּלִי לְהוֹצִיא מִפִּיהֶם מְלָה, נוֹשְׁמִים אֵךְ בְּקִשִּׁי.
הַיְלָדִים נִבְהָלוּ לִנְכַח הַמַּחֲזָה הָאֵלֶם וְהַחֲלוּ לִבְכוֹת. חָשְׁבוּ הַמִּסְפָּנִים, שֶׁשׁוּב נָחַת עַל הוֹרִיחֶם
אֵיזָה אֶסוֹן. כָּל כֶּף הַתְּרַגְלוּ לְצָרוֹת בְּזִמּוֹן הָאֶחָרוֹן. וְהַהוֹרִים הִסְתַּכְּלוּ זֶה בְּזֶה, בְּכֶסֶף, בְּיִלְדִים.
לְבִסוּף עֲטוּף אֲדוֹן גְּזִיגוּז' הַרְפָּד אֵת הַכֶּסֶף בְּעֵתוֹן, הַכְּנִיס אֵת הַחֲבִילָה לְכִיסוֹ, נָשַׁק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל
הַיְלָד הַקְּרוֹב אֵלָיו בְּיוֹתֵר, נָטַל אֵת כּוֹבְעוֹ וְנָצָא. הָיָה זֶה רָגַע גָּדוֹל וְחִגִּיגִי.

- בָּאתִי לְשַׁכְנַע אוֹתְךָ, אֲדוֹנִי, שְׂאִינְנִי גַּב – לְחַשׁ אֲדוֹן גְּזִיגוּז' בְּהִנְיָחוֹ אֵת חֲבִילַת הַשְּׁטָרוֹת
לְפָנַי בְּעַל הַבַּיִת.

- מָה יֵשׁ שָׁם? שְׂאֵל הַזְּקֵן בְּאֲדִישׁוֹת

- כֶּסֶף.

- תְּשֻׁלוֹם שְׁכָר הַדִּירָה?

- לֹא, מִצָּאתִי אוֹתוֹ בְּכִרְסָה.

י.א.א. קורצק קורצ'אק
 ישראל תפרא קורצ'אק

- מה זאת אומרת בכרסה?

- הגה בין הקפיצים.

הזקן הוציא מכיסו פנקס, חפש זמן רב, לבסוף אמר בשלנה:

- אה, כן, אני זוכר עכשו. כמה יש כאן?

- אני לא יודע, לא ספרתי.

- טוב, אני אספר.

הוא מנה את הכסף זמן רב, מניח את החבילות על השלחן.

- יש כאן רק חמשת אלפים ארבע מאות תשעים. חסרים עשרה רובלים

- אני לא לקחתי אותם – אמר הרפד חור כסיד.

הזקן חזר למנות, הקפיד הקפדה יתרה ללקק את אצבעותיו בין שטר לשטר.

- אתה צודק. הכל בסדר. אתה דורש פרס?

- אני לא דורש.

- ויתקבל אם אתה לך מרצוני?

- לא אקבל. שלום אדוני.

- שלום.

חלפו שלוש שנים. מצבו של אדון גז'גוז' ידע עליות וירידות. לפעמים אחר בתשלום שבר הדירה חודשים, שלושה. בעל הבית קלל, התרגז, אבל לא השליך אותו ואת משפחתו מדירתם.

בהתקרב יומו צנה בעל הבית לרפד ההגון את הכרסה שבה מצא את הכסף. גברת גז'גוז' ובה טענה שהזקן התמהוני הכניס בנדאי כסף לכרסה; אדון גז'גוז' הסיר, לפי עצתה, את השעונית ומצא שם פתק עם המלים האלה:

"אני מוריש לך את הכרסה הזאת. היא צריכה להיות בשבילך העזבון היקר ביותר אחרי; הילדים שלך, שיתבוננו בכרסה, יהיו לאנשים הגונים כמוך, ואדם הגון הוא גם מאשר. הרי בשל כך אני מעניק לך גם אושר".

לא נמצא כסף בכרסה.

*

כעבר עשר שנים, לאחר שגדלו ילדיו של אדון גז'גוז' והיו לאנשים, מסר לו נוטריון 20,000 רובלים, לפי הוראה בצוואתו של הזקן התמהוני.

לבניו של אדון גז'גוז' יש היום בתי מלאכה מצליחים, בנותיו נשואות היטב לאנשים הגונים, ואדון גז'גוז' נח אחרי שנות עמלו בכרסתו.

